

Workshop praktijksituaties bodem Omgevingswet

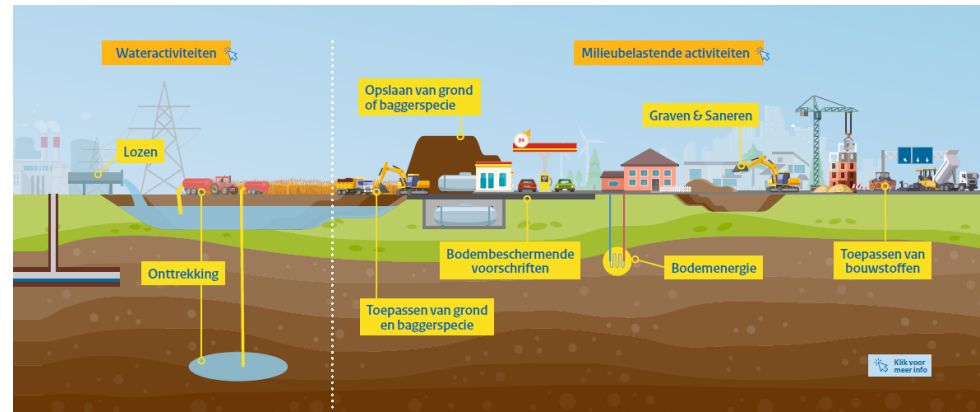
Platform Toezicht Bodembeheer

Thema: Samenwerken onder de Omgevingswet
16 november 2023

Martijn Heijnen - Rijkswaterstaat, Bodem en Ondergrond
Marcel Cassee - Rijkswaterstaat, Bodem en Ondergrond
Marion Sibeijn - Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied
Cindy van Thiel - DCMR

Doelstelling workshop

- Breng uw casus of vraag in.
- Beantwoording door de deelnemers van de workshop of de panelleden Cindy, Marion en Marcel
- Geen casus of vragen?
Dan hebben wij onderwerpen voor de discussie

Onderwerpen workshop

1. Maatwerkvoorschriften
2. Verschil tussen meld- en informatieplicht
3. Lozen en onttrekken bij graven en saneren
4. Overgangsrecht Wbb

1. Maatwerkvoorschrift

Waar is een maatwerkvoorschrift voor bedoeld?

Afwijken of nader invullen/aanvullen van een algemene/decentrale regel, in geval van:

- onvoorziene situaties
- bijzondere gevallen
- lokale omstandigheden
- het bereiken van ambities voor de kwaliteit van de fysieke leefomgeving

Op verzoek van initiatiefnemer of door bevoegd gezag zelf (ambtshalve)

1. Maatwerkvoorschrift

Wat is het verschil tussen een maatwerkregel en een maatwerkvoorschrift?

Aspect	maatwerkvoorschrift	maatwerkregel
reactief/ proactief	reactief (bijvoorbeeld na een melding)	proactief (bijvoorbeeld naar aanleiding van een omgevingsvisie)
juridische vorm	beschikking (maatwerkbesluit)	algemene decentrale regels
gericht tot	degene die de activiteit uitvoert of op een locatie	iedereen voor omschreven activiteiten en/of aangeduide locaties

1. Maatwerkvoorschrift

Waar mag een bevoegd gezag met een maatwerkvoorschrift van afwijken?

- Algemene regels Bal (hst 3 – 5), art 2.11 en afd. 2.7 met uitzondering van
 - Aanwijzing van een mba
 - Meldplicht
 - Erkenningsplicht + werken volgens een normdocument
 - Zie verder: [Informatieblad: Maatwerkregels in het omgevingsplan \(BvdT\)](#)
- Decentrale regels (onder de voorwaarden uit omgevingsplan, omgevingsverordening en waterschapsverordening)

1. Maatwerkvoorschrift

Hoe werkt het procedureel?

- Vastleggen als vergunningvoorschrift in omgevingsvergunning (rekening houden met beoordelingregels); of
- Afzonderlijk maatwerkbesluit
 - reguliere procedure Awb, bezwaar & beroep, kennisgeving verplicht
 - rekening houden met doelen van de (rijks)regels

Hoe ga je om met een verzoek om een maatwerkvoorschrift?

Wie beslist? Welke afspraken maken?

Wanneer ga je ambtshalve een maatwerkvoorschrift opleggen?

Meer informatie: [Maatwerkvoorschrift \(iplo.nl\)](https://www.iplo.nl)

2. Verschil meld- en informatieplicht (1)

meldplichten en een informatieplichten kunnen zijn opgenomen in:

- rijksregels → zoals het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)
- omgevingsplan (gemeente)
- waterschapsverordening
- omgevingsverordening (provincie)

meldplicht = een verbod om zonder voorafgaande melding aan het bevoegd gezag een activiteit te verrichten (bijv. graven in sterk verontreinigde grond)

(artikel 4.4, eerste lid, Omgevingswet)

2. Verschil meld- en informatieplicht (2)

meldplicht: een verbod om zonder voorafgaande melding een activiteit te verrichten

- activiteit mag pas starten, wanneer melding is gedaan
- periode die tussen melden en starten activiteit moet worden aangehouden ('wachttermijn') moet zijn verstreken (bij bodem-MBA's Bal 1 of 4 weken)

informatieplicht: hiervoor geldt dit niet

handhaving informatieplicht op feit dat gegevens niet zijn verstrekt
niet op onrechtmatig starten activiteit

2. Verschil meld- en informatieplicht (3)

- beginselplicht tot handhaving (resultierend in LOD of LOB) tenzij bijzondere omst.h.
- bij ontbreken van een melding kan bevoegd gezag activiteit **stilleggen**

maarrrrrr

- wat als men zich wel houdt aan de algemene regels
- op wie rust de 'bewijslast'
- evenredigheid van de handhaving
- vergelijk met ontbreken vergunning – wanneer is er concreet zicht op legalisatie bij een meldplicht ?
- verhouding tot Landelijke Handhavingstrategie Omgevingsrecht (LHSO)

2. Verschil meld- en informatieplicht (4)

Concreet zicht op legalisatie bij ontbreken vergunning / **melding**:

- Aanvraag ingediend / ontwerpbeschikking → **melding ingediend**
- ontvankelijke, toereikende aanvraag → **volledige melding**
- Geen beletselen voor vergunningverlening (aannemelijk dat vergunning kan worden verleend) → **melding is - op het eerste gezicht - niet i.s.m. algemene regels**

Bij starten voordat 'wachtermijn' melding is verstreken: mogelijkheid van controle wordt beperkt en gezag overheid en naleving bedrijfstak wordt ondermijnd → relevant voor typering gevolgen (zwaarte) in LHSO

Conclusie? Leidt de meldplicht tot meer mogelijkheden voor handhaving?

3. Lozen en onttrekken bij graven en saneren

MBA waarbij “afvalwater” kan vrijkomen*:

- Graven in de bodem onder of gelijk aan de interventiewaarde: § 4.119 Bal.
- Graven in de bodem boven de interventiewaarde: § 4.120 Bal.
- Saneren van de bodem: § 4.121 Bal.
- Grondwatersanering: maatwerk.

Bevoegd gezag bepaalt of er een informatieplicht geldt

Ga daarom eerst na wie het bevoegd gezag is voor uw grondwateronttrekking of -infiltratie.

* N.b. Lozen op Rijkswater en Noordzee zijn buiten deze presentatie gelaten.

3. Onttrekking bij graven en saneren

Bevoegd gezag meestal Waterschap: [BRUIDSSCHAT WATERSCHAPSVERORDENING](#)

HOOFDSTUK 3 Wateronttrekkingsactiviteiten

Afdeling 3.1 Onttrekken van grondwater en infiltreren van water

Artikel 3.1 Gegevens en bescheiden vergunningvrije wateronttrekkingsactiviteiten
(ten minste vier weken voor het begin)

3. Lozen bij graven en saneren

Grondwaterstandverlaging (ontwatering) of verontreiniging gesaneerd?

- Lozen op bodem/riool: (bruidsschat) omgevingsplan;
omgevingsverordening (gwbeschermingsgebied);
Riolverordening.
- Lozen op opp.water: Waterschapsverordening;
Bal (Rijkswater).

3. Lozingsroutes bij graven en saneren

Lozingsroute op	Bevoegd gezag	Soort activiteit
Rijkswateren	Waterbeheerder (Rijkswaterstaat)	Wateractiviteit
Regionale wateren	Waterbeheerder (waterschap)	Wateractiviteit
Vuilwaterriool	Gemeente	Onderdeel van mba graven of saneren
Op of in de bodem (ook bij lozing >10 m diep)	Gemeente	Onderdeel van mba graven of saneren

3. Bruidsschat en lozingen waterschapsverordening

Soort lozing op oppervlaktewater van waterschap	Regels in waterschapsverordening	Herkomst regels
Grondwater bij grondwatersanering of bodemsanering	afdeling 2.2	Besluit lozen buiten inrichtingen (paragraaf 3.1) Activiteitenbesluit (paragraaf 3.1.1)
Grondwater bij ontwatering	afdeling 2.2	Besluit lozen buiten inrichtingen (paragraaf 3.2) Activiteitenbesluit (paragraaf 3.1.2)
Stoffen die vrijkomen bij ontgraven of baggeren van de waterbodem	afdeling 2.10	Besluit lozen buiten inrichtingen (paragraaf 3.9) Regeling lozen buiten inrichtingen (paragraaf 2.4) Activiteitenbesluit (paragraaf 3.1.7) Activiteitenregeling (paragraaf 3.1.4)

3. Informatieplicht lozen

§ 22.3.8 Afvalwaterbeheer (Bruidsschat Omgevingsplan)

§ 22.3.8.1 Lozen van grondwater bij sanering of ontwatering

Van toepassing op lozen van grondwater afkomstig van:

- a. een bodemsanering of grondwatersanering;
- b. een onderzoek voorafgaand aan een grondwatersanering; en
- c. Ontwatering.

Ten minste 4 weken voor het begin van de activiteit gegevens en bescheiden verstrekt bij lozen uit sanering.

Ten minste 4 weken voordat de activiteit wijzigt, worden de gewijzigde gegevens verstrekt.

Gegevens en bescheiden ten minste 5 werkdagen voor het begin van het lozen van grondwater afkomstig van ontwatering verstrekt, als het lozen langer duurt dan 48 uur maar niet langer dan 8 weken.

Behalve als:

- a. het lozen niet langer dan 48 uur duurt; of
- b. het lozen plaatsvindt bij wonen.

3. Ontwatering bij graven

Artikel 22.140 Lozen van grondwater bij ontwatering (Bruidsschat Omgevingsplan)

1. Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater kan grondwater bij ontwatering, dat niet afkomstig is van een bodemsanering, een grondwatersanering of een onderzoek voorafgaand aan een bodemsanering of grondwatersanering en dat geen drainagewater als bedoeld in paragraaf 4.77 van het Besluit activiteiten leefomgeving is, worden geloosd op of in de bodem of in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater.
2. Voor het lozen van dat grondwater in een schoonwaterriool is de emissiegrenswaarde voor onopgeloste stoffen 50 mg/l en voor ijzer 5 mg/l, gemeten in een steekmonster.
3. Voor het lozen van dat grondwater in een vuilwaterriool is de emissiegrenswaarde voor onopgeloste stoffen 300 mg/l.
4. Het lozen van dat grondwater in een vuilwaterriool duurt niet langer dan 8 weken en de geloosde hoeveelheid is ten hoogste 5 m³/u.
5. Het tweede tot en met vierde lid zijn niet van toepassing op het lozen van grondwater afkomstig van ontwatering bij wonen.

3. Lozen bij sanering

Bij melden mba Saneren (§ 4.121 Bal) moet initiatiefnemer (art. 4.1236 Bal lid 2 onder f als afvalwater wordt geloosd:) de lozingsroutes opnemen.

Artikel 22.139 Lozen van grondwater bij saneringen (Bruidsschat Omgevingsplan)

1. Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater kan grondwater afkomstig van een bodemsanering of grondwatersanering of een onderzoek voorafgaand aan een grondwatersanering, worden geloosd op of in de bodem of in een schoonwaterriool.
2. Voor het lozen van dat grondwater op of in de bodem zijn de emissiegrenswaarden de waarden, bedoeld in bijlage XIX bij het Besluit kwaliteit leefomgeving, gemeten in een steekmonster.
3. Voor het lozen van dat grondwater in een schoonwaterriool zijn de emissiegrenswaarden de waarden, bedoeld in tabel 22.3.26, gemeten in een steekmonster.
4. Dat grondwater wordt niet geloosd in een vuilwaterriool.

3. Grondwatersanering onder Omgevingswet

Voor grondwatersanering geeft het rijk geen rijksregels mee.

Grondwatersanering kent niet 1 aangewezen bevoegd gezag. Decentrale overheden bepalen zelf wanneer en hoe grondwatersanering aan de orde is. Zowel de gemeente, het waterschap als de provincie kunnen bevoegd gezag zijn.

4. Overgangsrecht Wbb

Overgangsrecht (Wbb) in Aanvullingswet bodem Omgevingswet, o.a.:

- locaties die zijn beschikt als ernst én spoed
- ingediend (deel)saneringsplan
- ingediende Bus-melding (maximaal 1 jaar geldig)

Eerbiedigend overgangsrecht (oude recht blijft van toepassing)

- tot sanering is uitgevoerd (besluit evaluatieverslag), tenzij nazorg of gebruiksbepanking
- overgangsrecht bij graven in sterke restverontreiniging na Wbb-sanering? zie volgende dia's
- bevoegd gezag Wbb blijft bevoegd gezag (mandateren mogelijk)
- gebruik van huidige formulieren Wbb en Bus

[Overgangsrecht bij graven in en saneren van de bodem | Informatiepunt Leefomgeving \(iplo.nl\)](#)

[Overgangsrecht saneringen Aanvullingswet bodem | Informatiepunt Leefomgeving \(iplo.nl\)](#)

(compleet overzicht overgangsrecht bodem + Redeneerlijn met stroomschema ingediend saneringsplan)

Brief van ministerie van I&W 5 oktober 2023:

[Ministerie geeft toelichting op overgangsrecht voor lopende bodemsaneringen \(iplo.nl\)](#)

4. Overgangsrecht bij een sterke restverontreiniging

Situatie 1:

Inwerkingtreding Ow

Bus-melding
gediend

Overgangsrecht
sanering

Let op: Bus-melding vervalt na 1 jaar indien niet gestart
Overgangsrecht uitgewerkt na sanering (behalve nazorg)

Stel sanering wordt onder overgangsrecht o.b.v. Bus-melding uitgevoerd met een leeflaag. Later wil men een parkeergarage aanleggen van 4 meter diep. Welke regels gelden er?

Graven in leeflaag valt onder Omgevingswet

Graven in sterke restverontreiniging valt onder Omgevingswet

} 1 regime van toepassing!

Verplichting tot instandhouding van de leeflaag op grond van overgangsrecht (Bus nazorgbepaling)

4. Overgangsrecht bij een sterke restverontreiniging

Situatie 2:

Stel sanering wordt onder overgangsrecht o.b.v. saneringsplan uitgevoerd met een leeflaag. Later wil men een parkeergarage aanleggen van 4 meter diep. Welke regels gelden er?

Graven in leeflaag valt onder Omgevingswet

Graven in sterke restverontreiniging valt onder overgangsrecht

} 2 regimes van toepassing!

Verplichting tot instandhouding van de leeflaag op grond van overgangsrecht (Wbb nazorgplan)

Vragen en meer informatie

Informatiepunt Leefomgeving

[Themapagina Bodem \(iplo.nl\)](https://iplo.nl)

Informatiepunt Leefomgeving
 Eenheid in Omgevingswet en leefomgeving

Let op: De informatie over regelgeving geldt na inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Home > Thema's >

Veel bekeken

- > Dit verandert er
- > Milieubelastende activiteiten bodem
- > Hulpbron: bodemstoffen, grond of baggeroplossing
- > Wetinstrumenten en bodem

Bodem

Bodem en ondergrond maken deel uit van het natuurlijk systeem en zijn onlosmakelijk onderdeel van duurzame oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken.

<p>Bodembescherming</p> <p>Bodembeleid, bodemambalies (aardkundige waarden e.d.), milieubelastende activiteiten...</p>	<p>Bodemenergie</p> <p>Interferentiegebieden, kwaliteitszorging, vergunning open bodemenergiesysteem...</p>	<p>Bodeminformatie</p> <p>Bodeminformatiebeheer, bodemonderzoek, regelgeving, van data naar informatie...</p>	<p>Bodemkwaliteit</p> <p>Een balans tussen bescherming en gebruik van de bodem voor maatschappelijke ontwikkelingen.</p>
<p>Instrumenten</p> <p>Zowel voor de beleidscyclus als voor de projectcyclus.</p>	<p>Opgaven</p> <p>Bodem is onderdeel van duurzame oplossingen voor de maatschappelijke vraagstukken.</p>	<p>Regelgeving</p> <p>Aarhus, Bk, Bro, Bza, Eural, Omgevingswet, Overgangsrecht, Wvta...</p>	<p>Samenwerken</p> <p>Accountteam, samenwerkingsverbanden en platform.</p>

Nieuws Bodem

Tarief afvalstoffenbelasting per 1 januari 2023
 De afvalstoffenbelasting gaat per 1 januari 2023 omhoog naar €35,70 per ton. De hanting geldt voor het storten en verbranden van afval, dus ook voor het storten van verontreinigde grond. Afval en grond die worden gerecycled, worden niet belast.
 22 januari 2023

Grondwater: onzichtbaar en onmisbaar
 De Studiegroep Grondwater heeft op 19 december 2022 haar advies met de titel 'Grondwater: onzichtbaar en onmisbaar' aangeboden aan het Besluitrijke Overleg (BO) Water.
 5 januari 2023

Nieuwe afspraken voor gezonde en schone bodem
 Het Rijk stelt tot en met 2020 jaarlijks € 69,5 miljoen beschikbaar voor de ondersteuning van decentrale overheden bij onder andere de aanpak van localities waar de bodem vervuild is, vergunningverlening, toezicht en handhaving en voor de ontwikkeling en het delen van kennis.
 22 december 2022

> [Naar alle nieuwsberichten over Bodem](#)

Evenementen Bodem

CoP Afbouw nazorg: kick-off programma
 Het Programma Afbouw Nazorg is verder opgebouwd. Er zijn 2 onderzoeksvoorstellen opgesteld en ingediend voor financiering. Diverse projectinitiatieven zijn gestart. Er is zijn aangekakt bij de nieuwe bestuurlijke afspraken inzake Bodem. We praten jullie hier graag over bij.
 25 januari 2023

Eerste informatiebijeenkomst vernieuwing KMA
 De archeologie staat aan de vooravond van een prootschalige modernisering van de BRP, SKB 4000 en onderliggende protocollen, tezamen de IKA, die moet leiden tot een nieuwe versie (5.0).
 25 januari 2023

Baggermetdag 'Verduurzaming in de baggersector'
 Platform Baggenet organiseert weer een fysieke bijeenkomst. Het thema van de dag is 'Verduurzaming in de baggersector'. Dit in navolging van de webinars die Baggenet hierover reeds organiseerde.
 27 januari 2023

Week van de circulaire economie